
**PROTOCOL RADUNONZA COMUNALA LUMNEZIA
16 D'AVREL 2026**

2026/02

16 D'AVREL 2026
CANZLIA COMUNALA, 7144 VELLA
Palius 32D, 7144 Vella

Tractandas

1. Avertura 3
2. Approbaziun dil credit da finanziaziun da frs. 3'900'000.-- per ils projects dall'Infra
Mundaun SA e concessiun d'ina prestaziun da garanzia da frs. 7'500'000.-- 3
3. Varia 13

Protocol dalla radunonza communal Lumnezia (2026/02)

Datum: Gievgia, ils 16 d'avrel 2026
 Liug: Aula dalla casa da scola Sutvitg 28E, 7144 Vella
 Cuoz: 20:00 – 22:15 uras
 Presents: 85 votantas e votants ed 1 hosp
 Parsura: Daniel Solèr, president communal
 Actuar: Fabian Collenberg, actuar

Tractandas

1. Avertura

Il president communal Daniel Solèr arva la radunonza communal fagend beinvegni als presents ed engrazia ad els da haver dau suatientscha agl invit.

Il president communal constatescha, che la radunonza communal ei vegnida convocada ad uras conform allas determinaziuns digl artechel 44 ella constituziun dalla vischnaunca Lumnezia, aschia che la radunonza ei cumpetenta da prender conclus.

Seschau perstgisar han:

- Gian Caduff, genau
- Reto Pfister

La radunonza elegia dus dumbravuschs:

- Gian Derungs, Lumbrein
- Tino Solèr, Lumbrein

2. Approbaziun dil credit da finanziaziun da frs. 3'900'000.-- per ils projects dall'Infra Mundaun SA e concessiun d'ina prestaziun da garanzia da frs. 7'500'000.--

Introducziun

Il president communal Daniel Solèr fa l'introducziun tier la fatschenta.

- 1) A caschun dalla votaziun all'urna dils 26 da november 2017 eis ei vegniu decidiu cun 385 tier 237 vuschs en favur dil plan da master entuorn il Mundaun cun la cundiziun che tut las vischnauncas (Sursaissa Mundaun, Lumnezia ed Ilanz/Glion) sco era las pendicularas fetschien part alla societad acziunara. Cunquei che la vischnaunca Ilanz/Glion ha denton refusau il project da votaziun ha il conclus dalla vischnaunca Lumnezia giu negina valeta. Gest suenter las votaziuns ein ils representants dallas treis vischnauncas e dallas pendicularas s'entupai il december 2017 per discuorer co agir vinavon. Las partidas ein secunvegnidas da colaborar comunablamein ella part turistica dil mintgadi e quei entras la Surselva Turissem SA ni entras projects comunabels sco la tariffa nulla. Ina collaboraziun tier il plan da master ensemen cun Ilanz/Glion ei denton buca stada pusseviva. Las vischnauncas Sursaissa Mundaun e Lumnezia ensemen cullas pendicularas ein stadas perschuadidas da cuntinuar culla via previda e da vuler fundar la societad acziunara Infra Mundaun SA (IMAG).
- 2) Suenter la fundaziun dalla Infra Mundaun SA ei la societad stada habla d'agir e ha saviu surdar incumbensas a planisaders, menar contractivas cul cantun, far sclariments e.a.v.. Per saver financiar las intenziuns entras l'Infra Mundaun SA e per saver contonscher las finamiras ei la societad vegnida fundada cun in capital da frs. 400'000.--.

Vischnaunca Lumnezia	40 %	frs. 160'000.00
Vischnaunca Sursaissa Mundaun	40 %	frs. 160'000.00
Pendicularas Sursaissa Mundaun	20 %	frs. 80'000.00

- 3) Il cussegl d'administraziun secumpona da minimalmein tschun persunas e quei entras mintgamai dus representants dallas vischnauncas ed in representant dallas pendicularas.
- 4) Cun la fundaziun dalla societad acziunara eis ei garantiu da sviluppar vinavon las ideas tier ina planisaziun concreta dils projects. Aschilunsch ch'il plan da project ei concrets duei sco proxim pass vegnir segirau la finanziaziun e quei entras la participaziun dallas treis partidas cun alzar ina ni pliras gadas il capital dalla societad e cun prestaziuns da garanzia communalas en favur dil capital jester.
- 5) Suandontas persunas fan part al cussegl d'administraziun dall'Infra Mundaun SA:
  - Daniel Solèr, president communal Lumnezia
  - Daniel Blumenthal, vicepresidente communal Lumnezia
  - Michael Cahenzli, commember suprastonza communal Sursaiassa Mundaun
  - Marco Casanova, commember suprastonza communal Sursaiassa Mundaun
  - Ernst Sax, representant dallas pendicularas Sursaiassa Mundaun
- 6) La societad ha igl intent da planisar, da construir e da finanziair l'infrastructura da basa necessaria (amplificaziun) per pistas da skis, per implonts d'ennevar sco era per purschidas da stad e d'aventura en il territori da Sursaiassa Mundaun e Lumnezia. La societad sa cunzun acquistar stabiliments, construir novs sco era dar en locaziun als furniturs directs da prestaziuns per cundiziuns favoreivlas che cuvieran ils cuosts. En favur d'in svilup persistent dalla regiun turistica Sursaiassa Mundaun e Lumnezia eis ei buca la finamira dalla societad da far gudogn.
- 7) La strategia actuala dalla destinaziun ei la basa per ils projects ch'ei en svilup. Ultra da quei eis ei vegniu fatg diever sco agid dil concept «fluir». El parta la destinaziun en combras campestras sin la vart dalla Lumnezia e sin la vart da Sursaiassa Mundaun e crescha aschia ina orientaziun davart las activitads ch'ei avon maun e davart talas che dueien vegnir cumplettadas.
- 8) Entras quei eis ei sco emprem vegniu analisau tgei purschidas ch'ei actualmein avon maun ella destinaziun (analisa stan actual). Silsunter eis ei vegniu ponderau tgei purschidas ch'ins vul porscher alla populaziun ed als hosps egl avegnir (situaziun approximativa). Per quest intent eis ei vegniu instradau differents studis e documents da basa. Sin fudament da quels acts eis ei vegniu definiu plirs camps d'acziun e deduciu las mesiras concretas/projects/novas offertas. Quei ein principalmein:
  - Igl unviern l'extensiuon dall'ennevada per garantir la purschida da sport da neiv.
  - La stad la revaletaziun dalla senda dil Péz Mundaun – Hitzegga – Stai.
  - La stad la cumplettaziun d'ina purschida da velos da muntogna che corrispunda als basegns da tuts.
  - La stad a Triel la construcziun d'ina tuor da reiver incl. piazza da giugs.
- 9) Las investiziuns – ed en special l'ennevada – ein fetg impurtontas. Quei damai ch'ina garanzia da neiv ei essenziala per il turissem d'unviern. Senza il turissem d'unviern piarda la regiun la basa da viver economica. Ennevar ei perquei negina investiziun da luxus, mobein in investiziun existenziala. Cun ils pass d'extensiuon planisai vegn garantiu ch'il territori sa era ils onns cun pouca neiv seprestar cun ina purschida fidada.

Projects

Il president communal e representant dalla vischnaunca el cussegl d'administrasiun dall'Infra Mundaun SA presenta ils projects "senda d'aventura" e "tuor da reiver Triel".

Senda d'aventura

Cun l'inscenaziun dalla senda naven dil Péz Mundaun entochen il Stai duei vegnir creau la basa per aventuras sin las sendas da viandar. La historia, la cultura, il lungatg, la fauna e flora, l'agricultura, il svilup da nossas vischnauncas e da nossa regiun porschan in grond diember da temas che sa vegnir fatg enconuschents als hosps ed als indigens. Ulteriuras vias d'aventura dueien allura vegnir svilupadas e realisadas en omisduas duas vischnauncas era sin il plaun 2. Ultra dalla commercialisaziun entras la Surselva Turissem SA ein tut ils furniturs da prestaziuns envidai d'integrar egl avegnir la concepziun da basa dall'inscenaziun en lur purschida ed ella comunicaziun.

Plazza da giugs e tuor da reiver Triel

A Triel duei vegnir construïu ina tuor da reiver cun plattafuorma panoramica, circa 57 elements da reiver sin treis levels sco era ina piazza da giugs. La basa dalla planisaziun dil territori ei gia scaffida per quest intent, aschia ch'ins sa inoltrar la damonda da baghegiar el decuors digl onn current. La finamira ei da saver metter en funcziun la nova attracziun igl atun 2027. La tuor da reiver ei in'attracziun per la stad dalla vart da Lumnezia e plidenta famiglias, gruppas e scolas. Ella generescha frequenzas supplementaras, rinforza l'attractivita da Triel e cumplettescha la purschida existenta a moda raschuneivla. Sclariment en connex cul menaschi dalla tuor da reiver sco era tier il concept da traffic vegnan aunc a succeder.

Il cau dil departament e representant dalla vischnaunca el cussegl d'administrasiun dall'Infra Mundaun SA Daniel Blumenthal presenta ils projects "purschidas da velo" e "project d'ennevar".

Purschidas da velo

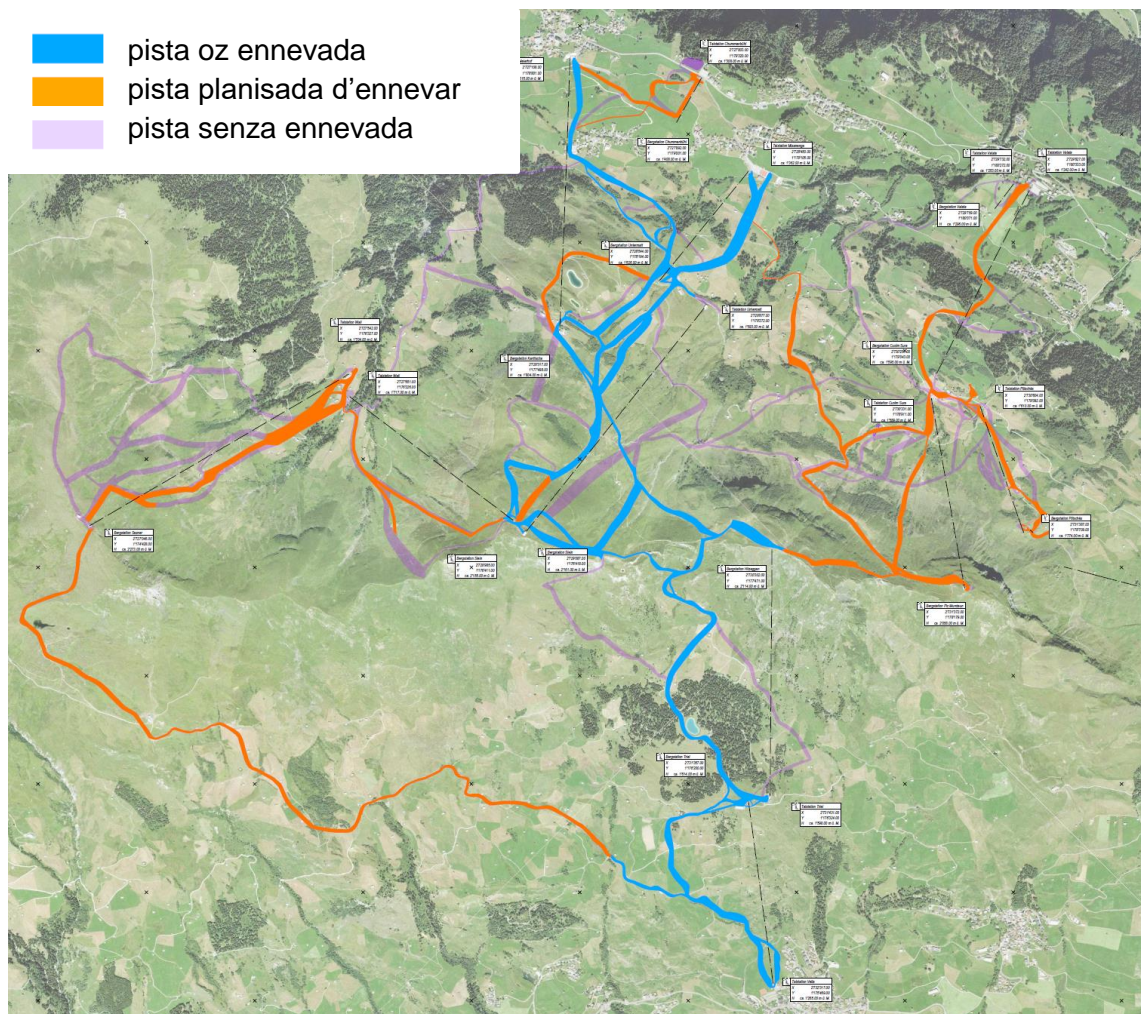
Cun il project ballabeina da velos, analog alla ballabeina da skis duront igl unviern, dueien omisduas varts dalla val vegnir colligiadas pass per pass cun novs flowtrails. Per cumplettar duei vegnir construïu in trail center a Pifal sco era in skill park a Cuolm Sura. La purschida da velos arva novs segments da hosps e rinforza la purschida da stad.

Project d'ennevar

Las investiziuns ch'ein vegnidas fatgas entochen uss en indrezs technics d'ennevar ein vegnidas fatgas dallas pendicularas Sursaissa Mundaun. Grazia allas investiziuns da rodond 30 milliuns francs stattan a disposiziun pistas ennevas tecnicamein sin las axas Hitzeggen – Triel – Vella, Stein – Kartitscha – Meierhof e Misanenga sco era la colligaziun sur l'entira val. Las investiziuns fatgas entochen oz ein vegnidas finanzadas dallas pendicularas Sursaissa Mundaun ed ein per gronda part screttas giu, aschia che quellas ston buca vegnir surprindidas e cumpradas dall'Infra Mundaun SA. Las investiziuns entras l'Infra Mundaun SA san aschia succeder directamein en stabiliments novs per slargiar la purschida da pistas ennevas.

La basa per saver slargiar la purschida ei d'integrar l'infrastructura necessaria (lingias, lags d'accumulaziun, staziuns da pumpar e.a.v.) els plans generals d'avertura dallas duas vischnauncas. Sebasond sin la planisaziun concepziunala dallas pendicularas sa quei succeder ladinamein en omisduas vischnauncas. Silsuenter suonda la planisaziun da detagl resp. la realisaziun dils indrezs. La planisaziun concepziunala dall'engrondaziun s'orientescha alla finamira da saver producir cun mintga implont neiv per minimalme in mintgamai ina pista. Aschia sa vegnir garantiu la colligaziun digl entir territori da skis da tuttas varts dalla val e la segirtad da neiv sa vegnir augmentada. Cun la planisaziun generala

vegnessan vitier circa 22 kilometers pistas ennevas tecnicamein. Il suandant plan general dat ina survesta dil territori da skis ed engondiment dall'ennevada cun color oranscha.

En ina emprema fasa cun in volumen d'investiziun da 20 milliuns francs duei vegnir garantiu cun la planisaziun generala la purschida da pistas e la colligaziun en las regions pli aultas. Ultra dall'infrastructura da far neiv nova ein la procuraziun d'aua e l'accumulaziun d'aua la basa existenziala. La planisaziun e la construcziun d'ulteriurs lags d'accumulaziun ei central gia en l'emprema fasa, perquei ch'ils affluents directs ein memia pigns duront il menaschi dils indrezs da far neiv ed enteifer cuort temps. Ordeifer la stagiun d'unviern san ils lags d'accumulaziun vegnir emplenì cun ils affluents existents. Ils elements principals dall'emprema fasa, probablamein naven digl onn 2028, ein ils suandonts:

- lag d'accumulaziun Stein
- pista Sezner – Wali
- pistas Piz Mundaun / Hitzeggen – Misanenga / Cuolm Sura
- pista Plitschès

Il project Crap – Wali ei en ina fasa s'avanzada e vegn realisada gia avon entras las pendicularas Sursaissa Mundaun.

Il president communal terminescha la presentaziun cun las tematicas “cuosts e finanziaziun”, “menaschi e commercialisaziun” e “valetaziun finala”.

Cuosts e finanziaziun

Las investiziuns totalas muntan 24.75 milliuns francs. Da quels basegna ei 20 milliuns francs per l'empresa fasa da slargiar l'ennevada e 4.75 milliuns francs ein previ per l'infrastructura da stad.

Nivel 3 Sursaissa Mundaun		
Trail Center Pifal	frs.	750'000.--
Nivel 2 Sursaissa Mundaun		
Senda d'aventura Untermatt Cuolm Sura – Misanenga	frs.	200'000.--
Skill Park Cuolm Sura	frs.	110'000.--
Ballabeina da velos Mundaun – Cuolm Sura – Valata	frs.	630'000.--
Total vart Sursaissa Mundaun	frs.	1'700'000.--
Nivel 1 péz / sumfil		
Ballabeina trail da colligiazion	frs.	200'000.--
Slargiament dils implonts d'ennevar (fasa 2)	frs.	20'120'000.--
Senda d'aventura Péz Mundaun – Stein	frs.	200'000.--
Total cuolm	frs.	20'500'000.--
Nivel 2 Lumnezia		
Parc da reiver e piazza giugs Triel	frs.	1'300'000.--
Senda d'aventura Triel – Vella	frs.	200'000.--
Ballabeina da velos Flowtrail Hitzegga – Triel – Vella	frs.	650'000.--
Nivel 3 Lumnezia		
Svilup Davos Munts	frs.	400'000.--
Total vart Lumnezia	frs.	2'550'000.--
Total (rundau)	frs.	24'750'000.--

La finanziaziun succeda a moda differenziada tenor ils tips d'infrastructura cun differentas quotas da capital agen e da capital jester. Tut en tut importa la quota dil capital agen 9.75 milliuns francs, quei che correspunda a rodund 40 % dallas investiziuns totalas. Questa quota da capital agen ston las duas vischnauncas e las pendicularas purtar sco suonda:

▪ contribuziun vischnaunca Lumnezia	frs.	3'900'000.--
▪ contribuziun vischnaunca Sursaissa Mundaun	frs.	3'900'000.--
▪ contribuziun pendicularas Sursaissa Mundaun	frs.	1'950'000.--
▪ total	frs.	9'750'000.--

Cunquei che la realisaziun dils projects succeda pass per pass vegn ei quintau cun suandonts pagaments annuals sur plirs onn:

Onn	Vischnaunca Lumnezia	Vischnaunca Sursaissa Mundaun	Pendicularas Sursaissa Mundaun
2026	frs. 100'000.--	frs. 100'000.--	frs. 50'000.--
2027	frs. 500'000.--	frs. 500'000.--	frs. 250'000.--
2028	frs. 1'100'000.--	frs. 1'100'000.--	frs. 550'000.--
2029	frs. 1'100'000.--	frs. 1'100'000.--	frs. 550'000.--
2030	frs. 1'100'000.--	frs. 1'100'000.--	frs. 550'000.--
total	frs. 3'900'000.--	frs. 3'900'000.--	frs. 1'950'000.--

Ultra dils deposits da capital dallas vischnauncas e dallas pendicularas vegn l'Infra Mundaun SA a dumandar per in sustegn da finanziaziun ord ils mieds da promoziun dalla nova politica regionala (NPR) sco era per in credit d'impegn per infrastructures relevantas per il sistem dil cantun. Tenor emprems sclariments preliminaris tier igl uffeci per economia e turissem dil Grischun eis ei da principi pusseivel da retscheiver in tal sustegn.

La part dil capital jester restont sto l'Infra Mundaun SA prender si tier bancas. Per che l'Infra Mundaun SA sappi profitar dallas medemas cundiziuns sco il maun public sco era per garantir eventuels mieds cantunals da promoziun, sto vegnir prestau dallas duas vischnauncas mintgamai ina garanzia communal da 7.5 milliuns francs. Questa garanzia sto vegnir concedida senza limitaziun, aschia che l'Infra Mundaun SA resta habla d'investar era suenter l'emprema fasa.

Menaschi e commercialisaziun

La gestiun dallas infrastructures che l'Infra Mundaun SA construescha succeda a moda differenziada. Las infrastructures necessarias per purschidas che cuostan vegnan schadas a tscheins (infrastructura d'ennevar, tuor da reiver, trail center e.a.v.). Ils futurs gestiunaris ein responsabels per la gestiun ed il manteniment dall'infrastructura e sorprendan tut ils cuosts che seresultan. Il tscheins d'affittaziun sto cuvierer tut ils cuosts che seresultan aschia che l'Infra Mundaun SA sa adina presentar in resultat equilibrau e che las investiziuns san vegnir refinanziadas cul temps. Las infrastructures che stattan a disposiziun gratuitamein (vias d'aventura, vias da bike) vegnan finanzadas cumpleinamein cun il capital agen che vegn mess a disposiziun dallas vischnauncas. Las vischnauncas ein responsablas per il manteniment da tala infrastructura.

La Surselva Turissem SA vegn a commercialisar las purschidas e l'infrastructura.

Valetaziun finala

Cun igl engaschi per il svilup dall'infrastructura turistica etras l'Infra Mundaun SA prestan las vischnauncas ina contribuziun impurtanta per il svilup turistic. Las novas purschidas pusseivlas cun l'infrastructura gidan d'augmentar l'attractivitat per ils hospes e per ils indigens. Entras igl engaschi finanziel dall'Infra Mundaun SA han las pendicularas Sursaissa Mundaun capacitat d'investar il medem mument en il svilup general dil territori (indrezs da transport, maschinas da pista, gastronomia e.a.v.). Las pendicularas Sursaissa Mundaun han vinavon la responsabladad strategica ed operativa per il svilup e per la gestiun dil territori da skis. Per ils affons (entochen 16 onns) dallas vischnauncas Lumnezia e Sursaissa Mundaun mettan las pendicularas Sursaissa Mundaun a disposiziun egl avegnir gratuitamein ils abonnaments per far diever dallas pendicularas.

Damondas

Curdin Capeder, Cumbel ei dil meini ch'ins stoppi far enzatgei per la Val Lumnezia. Per quei motiv eis el dil meini da sustener il project.

El ha denton aunc damondas e giavischa ina precisaziun. Tenor Curdin Capeder eis ei vegniu detg che la garanzia da 7.5 milliuns francs seigi per l'emprema transcha da 24.75 milliuns francs. Perencunter stat scret ella presentaziun ch'il credit seigi dil temps buca limitaus.

Plinavon fa el attents ch'il cussegl d'administraziun dall'Infra Mundaun SA secumponi da tschun persunas. Treis da quellas persunas vegnan adina a derivar da Sursaissa. Ins stoppi esser pertscharts da quei fatg. In president dallas pendicularas Lumnezian vegni ei mai a dar, explichescha Curdin Capeder vinavon.

Il president communal ei pertscharts che la Lumnezia ha ina minoritad da representants el cussegl d'administraziun.

Pertuccont la garanzia da 7.5 milliuns francs declara il president communal ch'ins hagi sclariu giuridicamein la muntada. Dil temps ei quella garanzia buca limitada. La garanzia ei denton definida per ils 24.75 milliuns francs tenor ils projects presentai. Schebein l'Infra Mundaun

SA basegna dapli daners jasters, sto ella far ina nova damonda.

Curdin Capeder ei dil meini ch'ei fuss bien schebein la vischnaunca savess discuorer cun cura ch'ils 24.75 milliuns francs ein impudi.

Curdin Capeder propona da precisar la proposta dalla suprastanza communal pertuccont la limitaziun dalla summa sco suonda:

“Approbar il credit da finanziaziun da frs. 3'900'000.-- per ils projects dall'Infra Mundaun SA e conceder ina prestaziun da garanzia da frs. 7'500'000.-- ch'ei colligiada culs projects dil svilup dall'infrastructura turistica ella summa da frs. 24'750'000.--.”

Primus Cavegn, Vella ha anflau sin la pagina d'internet dalla vischnaunca Sursaissa Mundaun il messadi per la radunonza. Tenor quest messadi setracta ei claramain d'ina garanzia nunlimitada. Sco ei stat scret el messadi vegn la vischnaunca mai da sligiar la garanzia.

El havess era giu bugen quei messadi dalla vischnaunca Lumnezia. Tenor Prmius Cavegn sto in sistem da neiv vegnir screts giu enteifer 15 onns.

Il parsura communal engrazia per il votum.

Gianfranco Soller, Morissen ei dil meini ch'ins sto buca limitar sil temps la garanzia, denton sin ils 24.75 milliuns francs. La garanzia duei pia esser colligiada vid l'investiziun da 24.75 milliuns francs.

Il president communal Daniel Solèr engrazia per il votum.

Gian Reto Derungs, Vella ei dil meini che la garanzia ei ligiada vid il projects. El ei dil meini ch'ins astgi buca malegiar il giavel vid la preit. Ins stoppi esser pertscharts ch'igl ei ina regiun turistica. Ei seigi in semegliant project sco il project dalla fusiun. Era tier tal project eran temas avon maun ch'in ni l'auter vegni alla cuorta. Ins stoppi veser il project positiv.

Primus Cavegn, Vella fa attents sin las experientschas ch'ins ha gia fatg el rom turistic cun Sursaissa Mundaun. Quellas seigien buca adina mo stadas positivas.

El hagi gia a caschun dalla davosa radunonza communal fatg attents sin il giavisch da saver delegar ina persuna Lumneziana el cussegl d'administraziun dallas pendicularas.

Plinavon declara el che las pendicularas paghien actualmein neginas dividendas, denton seigi quei entochen avon pauc onns succediu. El sedamonda co quei vesa ora egl avegnir.

Entochen oz hagian ils da Sursaissa fatg cun la Lumnezia tgei ch'els han vuliu. Uss hagi la vischnaunca da Lumnezia la schanza da far pretensiuns.

Plinavon fa el attents ch'ils 100'000 m³ aua tonschien buca per la producziun dalla neiv proponida. Ei basegni bia dapli aua per la producziun.

Il president communal engrazia per il votum.

Gianfranco Soller, Morissen ei dil meini ch'il temps ei madirs da far enzatgei comunablamein cun Sursaissa. El ei perschuadius ch'in tal project vegn ils proxims onns buca realisaus schebein ins ei ussa buca prompts da realisar il project. Tenor Gianfranco

Soller ei igl unviern buca pli ina garanzia. Ins stoppi metter dapli peisa sin in turissem per igl entir onn. Il turissem seigi il motiv per la beinstonza ella Lumnezia. Tenor Gianfranco Soller eis ei ina schanza unica.

Il president communal engrazia per il votum.

Curdin Capeder, Cumbel vul precisar siu votum. El parta il meini da Gian Reto Derungs pertuccont la regiun. Lumnezia e Sursaissa Mundaun seigi ina regiun. El vul sulettamein ch'ins concedi 7.5 milliuns francs inagada. Schebein ins vesa ch'ei prosperescha sa la vischnaunca tractar ulteriuras damondas da garanzia. El vul buca che la vischnaunca stetti botta per temps nunlimitau per ils daners.

Elisabeth Loretz, Surcasti ei s'occupada ils davos onns pliras gadas cun l'Infra Mundaun SA. Ella ha era fatg entginas ponderaziuns en caussa. Ella explichescha ch'ella hagi giu miserias d'anflar bunas informaziuns davart ils projects. Ella queta donn ch'ei ha buca dau in messadi. Ad ella mauncan entginas informaziuns da differents aspects sco per exempel aspects economics ni climatics tier questa fatschenta. Plinavon sedamonda ella tgei consequenzas ch'ils projects han sin ils prezis per ils singuls skiunzs.

Ils projects previ per la stad beneventa Elisabeth Loretz. Per la stad giavischass ella ina buna strategia. Pertuccont las investiziuns en favur digl unviern sedamonda ella schebein quei ei la dretga via risguardond las midadas climaticas.

Ella parta era il meini ch'ins sto veser Sursaissa e Lumnezia sco ina regiun. Ad ella disturba plinavon ch'ei vegn mo votau sur dil credit. Pertuccont ils projects hagi la populaziun da dir nuot.

Il president communal engrazia per il votum. El fa attents ch'ei dat in concept general da turissem. Quel ei vegnius approbaus dall'entira destinaziun. En tal concept ein las strategias descrettas.

Fabio Crivelli, Degen ei dil meini ch'il menaschi dallas pendicularas stoppi esser en funcziun la stad schebein il project a Triel vegn realisau.

Il cau communal Daniel Solèr engrazia per il votum. El parta il meini pertuccont l'avertura dallas pendicularas duront la stad.

Silvio Capeder, Cumbel sedamonda daco che la suprastonza communal pren buca posiziun pertuccont la munconza d'aua.

Il parsura communal declara ch'ins seigi vidlunder da far ils sclariments necessaris. La suprastonza communal stoppi ussa saver schebein ella sa cuntinuar cun il project. En ina proxima fasa stoppi vegnir fatg la planisaziun da detagl.

Gerau Daniel Blumenthal confirmescha las explicaziuns dil parsura communal.

Ei setracta d'in grond project cun differentas fasas. Oz ei la situaziun aschia ch'ei vegn produciu neiv per biabein 30-35 km. Per quella produczion ein actualmein avon maun 100'000 m³ aua.

Egl avegnir vegn construiu in ulteriur lag da 100'000 m³. Quella aua vegn duvrada per ulteriurs 11 km. Quei ei quei che succeda ils proxims 5 onns. Secapescha ch'ei sto vegnir sclariu nua ch'ins va per l'aua schebein ei vegn enzacu produciu per ulteriurs 11 km, pia 22 km.

Producir neiv san ins mo sch'igl ei aua avon maun. La realisaziun digl entir concept d'ennevar sedrezza la finfinala tenor l'aua ch'ei avon maun. Oz eis ei memia baul da dir conta aua ch'ei la finfinala necessaria.

Daniel Blumenthal dat raschun a Curdin Capeder pertuccont la decisiun. Ei vegn decidiu davart 11 milliuns francs. Sche tut va ellas caultschas ha la vischnaunca da pagar 11 milliuns francs. Sche tut funcziunescha sco planisau ha la vischnaunca da pagar 3.9 milliuns francs. 7.5 milliuns francs vegnan dai sco garanzia per che l'Infra Mundaun SA sappi prender si daners per tscheins favoreivels.

La garanzia vala mo per la summa da 24.75 milliuns francs. Quei vul dir ch'ins sa buca dar la garanzia senza fin.

Curdin Derungs, Morissen sustegn ils votums da Gianfranco Soller e Gian Reto Derungs. Sch'ins di na al project, lu dat ei nuot. Ei dat negina fatschenta senza resca. El crei buca che Sursaissa Mundaun vul cuglienar la vischnaunca Lumnezia. El fa plinavon attents ch'ei sappi era dar in di in president dalla Lumnezia tier las pendicularas. L'uniun da commerci ei dil meini d'approbar il credit.

Gian Derungs, Lumbrein sustegn il votum da Curdin Derungs. El sustegn era il votum dil parsura communal pertuccont igl impurtont signal che la vischnaunca sa dar cun approbar il project. Schebein ins meri en autras destinaziuns cons daners che vegnan investai seigi era impurtont che la destinaziun Sursaissa Mundaun Lumnezia fetschi in pass anavon. La destinaziun seigi ella legrevla situaziun ch'ella possedi pendicularas saunas. Il temps da far strategias e concepts seigi vargaus. Uss seigi il temps madirs da far las investiziuns. Plinavon fa Gian Derungs attents che l'Infra Mundaun seigi era ina cumpart dalla vischnaunca Lumnezia. El recamonda da sustener la proposta dalla suprastonza communal. El ha plinavon plascher che tontas persunas giuvnas prendan part alla radunonza communal.

Gionin Caduff, Vella sustegn personalmein il project. El parta il meini da Curdin Capeder pertuccont la limitaziun sin ils projects presentai. Pertuccont las miserias cun l'aua seigi la vischnaunca era sezza la cuolpa cun metter tut sut schurmetg. El supplichescha da metter egl avegnir nuot sut schurmetg.

Sarina Caduff, Cumbel benventa ils projects. Ella sedamonda co ils projects vegnan priorisai. Plinavon sedamonda ella co ins vul promover la veta sin il tierz nivel, pia els vitgs. Ella ha fatg l'experiencescha ch'ei manca letgs caulds ed ustrias. Ella damonda schebein ins hagi fatg ponderzaiuns en caussa.

Plinavon sustegn ella il meini d'Elisabeth Loretz pertuccont l'informaziun. Ella havess era giavischau dapli informaciuns gia avon la radunonza communal.

Il president communal declara che la presentaziun dall'informaziun dils 4 da mars 2026 sesanfli sin la pagina d'internet dalla vischnaunca. Plinavon declara el ch'ils letgs caulds resp. la promoziun da purschidas els vitgs seigi buca caussa dall'Infra Mundaun SA mobein da Surselva Turissem SA ensemen cun las vischnauncas. Ils projects presentai ein priorisai.

Luregn Projer, Vella ei buca cuntents cun las prioritads digl ennevar. Proxim onn duei vegnir

fatg la pista da Wali. La colligiaziun da Lumnezia a Sursaiassa stoppi esser dada igl unviern. Las duas varts stoppien esser colligiadas. Quei stoppi vegnir stipulau enzanua. Plinavon sustegn el il votum da Gionin Caduff pertuccont las zonas da schurmetg. El engrazia plinavon per ils discuors cun ils representants dalla vischnaunca.

Il president communal engrazia per il votum e sustegn il meini pertuccont la colligiaziun denter Lumnezia e Sursaiassa.

Propostas

Proposta Curdin Capeder (amplificaziun dalla proposta dalla suprastanza communal)

Il parsura communal lai votar davart la proposta da Curdin Capeder pertuccont l'amplificaziun dalla proposta dalla suprastanza.

- L'amplificaziun: **“ch’ei colligiada culs projects dil svilup dall’infrastructura turistica ella summa da frs. 24’750’000.--.”**

(Igl entir text da votaziun: “Approbar il credit da finanziaziun da frs. 3’900’000.-- per ils projects dall’Infra Mundaun SA e conceder ina prestaziun da garanzia da frs. 7’500’000.-- ch’ei colligiada culs projects dil svilup dall’infrastructura turistica ella summa da frs. 24’750’000.--.”)

La proposta da Curdin Capeder d’amplificar la proposta cun **“ch’ei colligiada culs projects dil svilup dall’infrastructura turistica ella summa da frs. 24’750’000.--”** vegn cun gronda maioritad approbada.

Consequentamein vegn cun ina secunda votaziun votau davart suandonta proposta:

Proposta

Approbar il credit da finanziaziun da frs. 3’900’000.-- per ils projects dall’Infra Mundaun SA e conceder ina prestaziun da garanzia da frs. 7’500’000.-- ch’ei colligiada culs projects dil svilup dall’infrastructura turistica ella summa da frs. 24’750’000.--.

Conclus

La radunonza communal decide cun 75 vuschs encunter 3 vuschs tier 1 abstenziun d’approbar il credit da finanziaziun da frs. 3’900’000.-- per ils projects dall’Infra Mundaun SA e da conceder ina prestaziun da garanzia da frs. 7’500’000 ch’ei colligiada culs projects dil svilup dall’infrastructura turistica ella summa da frs. 24’750’000.-- per mauns dalla votaziun all’urna.

3. Varia

1) Menziuns dil president communal, Daniel Solèr:

- La suprastanza communal ha elegiu il biro d'inschignier Cavigelli SA sco niev biro per fatgs dalla planisaziun locala.
- Il departament per economia e fatgs socials dil cantun Grischun ha concediu la lubientscha per ina prolungaziun dalla zona da planisaziun per igl entir territori entochen ils 12 da mars 2027.
- La vischnaunca posseda da niev ina pagina d'internet per far reschercas e consultaziuns resp. per informar davart projects (www.participaziun-lumnezia.ch).
- Il parsura communal Daniel Solèr ei vegnius elegius ella giunta dils presidents comunals dalla Regiun Surselva.

Ei vegn buca pli giavischau il plaid ed il president communal, Daniel Solèr siara la radunonza.

El engrazia a convischinas e convischins per la participaziun, pil sustegn e la confidanza demussada envers la suprastanza communal.

7144 Vella, ils 16 d'avrel 2026

Il president:

Igl actuar:

Daniel Solèr

Fabian Collenberg